

MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA
NACIONALNI DOKUMENT UMJETNIČKOGA PODRUČJA
KURIKULUMA

PRIJEDLOG NAKON JAVNE RASPRAVE

Prosinac 2017.

Sadržaj

- A. OPIS UMJETNIČKOGA PODRUČJA, 5
- B. ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA UMJETNIČKOGA PODRUČJA KURIKULUMA, 6
- C. MAKROKONCEPTI U ORGANIZACIJI UMJETNIČKOGA PODRUČJA KURIKULUMA, 6
- D. ODGOJNO-OBRAZOVNA OČEKIVANJA PO ODGOJNO-OBRAZOVNIM CIKLUSIMA I MAKROKONCEPTIMA, 8
- E. POVEZIVANJE S OSTALIM PODRUČJIMA KURIKULUMA I MEĐUPREDMETNIM TEMAMA, 11

NIJE LEKTORIRANO

A. OPIS UMJETNIČKOGA PODRUČJA KURIKULUMA

Svrha je umjetničkoga odgoja i obrazovanja oplemenjivanje osjetilnoga, emocionalnoga i kognitivnoga iskustva učenika, razvijanje mašte kao forme mišljenja koja stvara slike mogućega te kreativnosti kao izraza zdrave osobnosti, odnosno samoostvarenosti. Umjetnosti pridonose doživljavanju i procjenjivanju svijeta oko sebe. Mašta omogućuje slobodno istraživanje i eksperimentiranje kao način učenja te osigurava zamišljanje mogućih rješenja problema. Umjetnost, kao sredstvo izražavanja i komunikacije sa sobom i okolinom, omogućuje izražavanje misli, osjećaja, stavova i iskustava odnosno identifikaciju s izraženim te kreiranje samih sebe.

Umjetnost, kao jedan od kulturnih alata, dio je suvremene kulture. U suvremenoj kulturi svakodnevno je okruženje oblikovano novomedijskim tehnologijama koje istodobno potiču vizualnu, auditivnu, kinestetičku i taktilnu percepciju. Uslijed toga, dolazi do prožimanja vizualne, glazbene, filmske, dramske, plesne i novomedijske umjetnosti te književnosti pa učenicima valja osigurati interdisciplinarno i multimedijско upoznavanje umjetnosti i kulture. Upoznavanje lokalne, nacionalne i europske kulturne baštine u globalnom kontekstu pridonosi poštivanju raznolikosti i razvoju interkulturalnosti.

Učenici postaju korisnici i aktivni sudionici kulture neprekidno se određujući prema novim kulturnim trendovima koje povezuju s osobnim identitetom, upotrebljavajući pritom virtualni prostor i komunikacijske tehnologije. Umjetnički odgoj i obrazovanje usmjereni su na oblikovanje vrijednosnih sustava učenika te kritičkoga stava prema vizualnim, zvučnim, verbalnim, pisanim, kinestetičkim i taktilnim informacijama iz okoline. Stvoreni vrijednosti sustavi utječu na stvaranje osobnoga, društvenoga i kulturnoga identiteta, odnosno na cjelovit razvoj učenika te ga uče selektivnoj konzumaciji popularne kulture.

U tome je procesu osobito važan kontinuiran razvoj kreativnoga mišljenja odnosno rješavanja problema i kritičkoga mišljenja jer učenici, zbog velike količine informacija u svakodnevnom životu, moraju donositi odluke o izboru i postupanju s njima.

Prenošenje informacija događa se i u interaktivnome te interdisciplinarnome suvremenom umjetničkom djelu koje djeluje na više osjetila te postavlja pitanja spoznaje, emocija, razvoja osobnosti i stvaranja novih društvenih odnosa. Zato su umjetnosti medijator među ljudima, način komunikacije koji je potrebno prenijeti u odgojno-obrazovni proces.

Tako nastaju odnosi iz kojih proizlaze nove vrijednosti:

- nova znanja i kritička procjena postojećih
- solidarnost i odgovornost koje proizlaze iz bavljenja polazišnim temama umjetničkih djela u društvenome kontekstu
- stvaranje osobnoga, kulturnoga i društvenoga identiteta te integriteta učenika u smislu poštivanja sebe i drugih
- poduzetnost aktiviranjem osobnih potencijala, prepoznavanjem mogućnosti, ali i poduzimanjem stvarnih djelovanja i preuzimanjem razumnoga rizika.

Poseban naglasak stavlja se na kreativno izražavanje osjećaja, iskustava i misli te njihovih značenja, što je kvaliteta koja se prenosi iz umjetničkoga stvaranja. Pritom veliku ulogu igraju emocije kao pokretači izražavanja i istraživanja, zatim učenje tehnika i metoda za razvoj ideja te njihovo povezivanje s temom, sadržajem, porukom, formom, materijalom i medijem. Na taj se način razvija kreativnost kao metakompetencija, a na razvoju kreativnosti i inovativnosti temelji se izgradnja kvalitetnijega društva čiji su građani osposobljeni za rješavanje problema, za inovacije i inicijative te poboljšanje neposredne okoline u kojoj žive. Osoba koja tijekom odgojno-obrazovnoga procesa usvoji kreativan princip mišljenja može ga primijeniti na sve aspekte života i postaje aktivan sudionik društva na način da preuzima inicijativu tijekom radnoga procesa te kreativno pristupa realizaciji svih zadataka, aktivno sudjeluje u suvremenome društvu i svjesno ga poboljšava.

Za učenje i poučavanje u umjetničkome području od osobite je važnosti integracija različitih uvjeta i oblika učenja i poučavanja u svim ciklusima te interdisciplinarnost odnosno integracija različitih umjetničkih formi. Zbog toga se očekivanja u umjetničkome području kurikuluma ostvaruju u učenju i poučavanju obveznih (Glazbena kultura, Glazbena umjetnost, Likovna kultura, Likovna umjetnost, Hrvatski jezik, strani jezici, Tjelesna i zdravstvena kultura) te izbornih i fakultativnih nastavnih predmeta i modula, u izvanučioničkome

učenju i poučavanju, izvannastavnim i izvanškolskim aktivnostima te u različitim vrstama projekata koji su sastavni dio školskoga kurikulumu. Tako svoj prostor dobivaju i područja koja nisu zastupljena kao obvezni predmeti: umjetnost pokreta i plesa, dramska umjetnost, filmska umjetnost i medijska kultura, koja se mogu uključiti u odgojno-obrazovni proces svih predmeta kao načini izražavanja, metode za usvajanje nastavnih sadržaja te razvoj kognitivnih sposobnosti i psihomotoričkih vještina.

Umjetničko područje kurikulumu pruža različite prilike za samoostvarenje i zadovoljavanje različitih potreba djece i učenika, uključujući i potrebe darovitih te djece i učenika s poteškoćama.

B. ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA UMJETNIČKOGA PODRUČJA KURIKULUMA

1. **Osigurati okruženje u kojem osjetilno, emocionalno i kognitivno iskustvo umjetnosti oplemenjuje učenike** stimuliranjem svih osjetila u cilju vizualne, auditivne, kinestetičke i taktilne percepcije; formiranjem koncepata, sjećanja, značenja i vrijednosti proizašlih iz tog iskustva; razumijevanjem različitih umjetnosti i kultura te njihovih povijesnih i društvenih konteksta; procjenjivanjem suvremene popularne kulture; stvaranjem cjelovitog iskustva koje obogaćuje život i potiče osobni, moralni, etički, društveni i kulturni razvoj osobe te nove odnose između pojedinca i društva.
2. **Osposobiti za komunikaciju i interakciju u kontekstu** usvajanjem vizualne, auditivne, performativne i taktilne razine prenošenja informacija; uspostavljanjem i stvaranjem novih odnosa s drugima i okolinom, interakcijom i prenošenjem značenja, pri čemu su umjetnosti medijator; uspostavljanjem poveznica s prethodnim i sadašnjim znanjima, iskustvima i emocijama; aktivnim sudjelovanjem u zajednici.
3. **Razvijati kreativnost kao metakompetenciju** koja podrazumijeva inovativnost, kritičko mišljenje, istraživanje, rješavanje problema, donošenje odluka, preuzimanje inicijativa te upravljanje vlastitim procesima učenja; poznavanje metoda i vladanje alatima i tehnikama za produkciju i razvoj ideja; sintetsko, analitičko i lateralno mišljenje te primjenu informacija na nove načine.
4. **Omogućiti izražavanje misli, osjećaja, iskustava, stavova i vrijednosti** sukladno vlastitim interesima i sklonostima, pomoću ideja, asocijacija, metafora, simbola, kodova, pojmova i drugih sastavnica te koncepata, jezika, tehnika, vještina i alata kojima se definira odnos ideje, forme i sadržaja te medija, materijala i izvedbe. Prepoznat će se i podržati izražavanje darovitosti.

C. MAKROKONCEPTI U ORGANIZACIJI UMJETNIČKOGA PODRUČJA KURIKULUMA

Umjetničko područje kurikulumu obuhvaća vizualnu (likovna umjetnost i kultura, vizualna umjetnost i kultura; arhitektura, dizajn), glazbenu (glazbena umjetnost i kultura), filmsku (filmska umjetnost i kultura, audiovizualna umjetnost i kultura, medijska kultura), dramsku umjetnost, umjetnost pokreta i plesa te književnost. U svim umjetnostima temeljne sastavnice umjetničkoga stvaranja i recepcije umjetnosti obuhvaćaju izražavanje ideja, misli, osjećaja, iskustava, stavova i vrijednosti, komunikaciju putem umjetnosti, doživljaj i razumijevanje sebe i svijeta te njegovo kritičko procjenjivanje, zatim i aktivan odnos prema umjetnosti. Umjetničko područje prenosi te sastavnice u odgojno-obrazovni proces u trima osnovnim makrokonceptima:

1. izražavanje, izvođenje, stvaranje
2. doživljaj, razumijevanje, vrednovanje
3. komunikacija i interakcija jezicima umjetnosti

Takvom koncepcijom umjetničkoga područja kreativni proces i recepcija umjetnosti cjelovito se prožimaju u čitavoj odgojno-obrazovnoj vertikali, ali se i horizontalno povezuju s ostalim područjima kurikuluma te međupredmetnim temama.

Izražavanje, izvođenje, stvaranje

U središtu procesa učenja i poučavanja u umjetničkome je području kurikuluma aktivnost učenika u mediju umjetnosti. Modelirajući i modulirajući svoje vještine i sposobnosti, učenik usvaja i razvija učinkovite metode, tehnike i alate koje u poticajnome okruženju stavlja u funkciju rješavanja problema, izražavanja misli, osjećaja, iskustava, stavova i vrijednosti, razvijajući spontanost, imaginaciju i kreativni potencijal te potrebu za novim umjetničkim istraživanjem i izražavanjem. Kreativno iskustvo doživljajni je impuls koji potiče sve aktivnosti učenja u umjetničkome području i pridonosi samoostvarenju. Razvojem urođenih kreativnih osobina, drukčijih od specifičnoga umjetničkog talenta, obogaćuje se svakodnevni život te dolazi do osobnoga, moralnoga, etičkoga, društvenoga i kulturnoga razvoja. U kreativnome procesu, koji omogućava i podrazumijeva komunikaciju sa samim sobom i okolinom, stimulira se učenikov emocionalni razvoj kao bitna sastavnica njegova cjelovita razvoja. Aktivnosti učenja i poučavanja u umjetničkome području potiču učenike na sudjelovanje u kulturnome životu lokalne i šire društvene zajednice te stvaranju nove kulturne zbilje.

Doživljaj, razumijevanje, vrednovanje umjetnosti

Postizanje pozitivnoga odnosa učenika prema umjetnosti ključna je težnja odgoja i obrazovanja u umjetničkom području. Preduvjet za stvaranje takva odnosa jest upoznavanje i razumijevanje umjetnosti. Doživljaj umjetnosti kao temeljni princip procesa prihvaćanja, razumijevanja i vrednovanja umjetnosti generira sve daljnje aktivnosti učenja i poučavanja.

Stjecanje umjetničkih znanja i vještina temelji se na autentičnim umjetničkim sadržajima i podražajima. Učenicima valja omogućiti neposredan susret s umjetničkim djelom u izvornome okruženju.

U procesima refleksije i evaluacije učenici razvijaju kritičko mišljenje, nove načine postupanja s informacijama, sposobnost preoblikovanja početnoga uvida te lateralno mišljenje. Svrha je opisanoga procesa izgradnja argumentiranoga stajališta prema različitim kulturnim i subkulturnim fenomenima te poticanje otvorenosti i interkulturalnosti.

Komunikacija i interakcija jezicima umjetnosti

Zajednički nazivnik umjetničkoga područja jest komunikacija koja obuhvaća vizualnu, auditivnu, kinestetičku i taktilnu razinu prenošenja informacija i emocija. Usvajanje komunikacijskih metoda, alata i vještina u verbalnim i neverbalnim poljima izražavanja nužno je za reagiranje i sudjelovanje u svakodnevnim novim situacijama te za suočavanje s izazovima suvremenoga svijeta. Komunikacija je omogućena usvajanjem temeljnih koncepata, jezika, tehnika i alata za izražavanje misli, osjećaja, iskustava, vrijednosti i stavova. Pritom dolazi do stvaranja novih odnosa, interakcije i prenošenja značenja te povezivanja s prethodnim i sadašnjim znanjima, iskustvima i emocijama. Ideje, asocijacije, metafore, simboli, kodovi, pojmovi i druge sastavnice postaju elementi izraza. Takav način izražavanja učeniku omogućava individualizirano i potpunije prenošenje poruke pa se ostvaruje intrinzična motivacija, osjećaj osobnoga zadovoljstva, stvaranje željenih slika o sebi, poistovjećivanje s izraženim, odnosno samoostvarenje.

D. ODGOJNO-OBRAZOVNA OČEKIVANJA PO ODGOJNO-OBRAZOVNIM CIKLUSIMA I MAKROKONCEPTIMA

MAKROKONCEPT	1.CIKLUS			2.CIKLUS			3.CIKLUS			4.CIKLUS		5.CIKLUS	
	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	1.	2.	3.	4.
IZRAŽAVANJE, IZVOĐENJE, STVARANJE													
A. IZRAŽAVANJE	A.1.1. Učenik izražava raznovrsnim stvaralačkim aktivnostima svoje doživljaje, osjeća je i iskustva unutar pojedine umjetnosti te umjetničkoga područja.			A.2.1. Učenik izražava raznovrsnim stvaralačkim aktivnostima svoje doživljaje, osjeća je, iskustva i misli unutar pojedine umjetnosti te umjetničkoga područja.			A.3.1. Učenik kreativno izražava doživljaje, osjeća je, iskustva, misli, vrijednosti i stavove unutar pojedine umjetnosti te umjetničkoga područja.			A.4.1. Učenik upoznaje i koristi se različitim izvorima podataka i načinima umjetničkoga izražavanja unutar pojedine umjetnosti te umjetničkoga područja.		A.5.1. Učenik upoznaje, analizira, povezuje i koristi se različitim izvorima podataka, medijima, tehnikama i načinima izražavanja unutar pojedine umjetnosti te umjetničkoga područja.	
B. IZVOĐENJE	B.1.1. Učenik istražuje, prepoznaje i kreativno upotrebljava osnovne sastavnice (umjetničkoga) izražavanja i postupke oblikovanja te izvedbe (samostalno i u skupini).			B.2.1. Učenik oblikuje jednostavne stvaralačke cjeline (samostalno ili u skupini) namijenjene javnomu izvođenju.			B.3.1. Učenik primjenjuje kvalitativno složenije sastavnice te razvijenije postupke i tehnike različitih umjetnosti za oblikovanje i izvođenje djela.			B.4.1. Učenik rabi i analizira složene oblikovne principe, procese i strukture u svrhu izražavanja, izvođenja, stvaranja.		B.5.1. Učenik multimedijски izražava, razvija i oblikuje određenu ideju, uključujući informacijsko-komunikacijsku tehnologiju samostalno ili u skupini.	
C. STVARANJE	C.1.1. Učenik razvija vještine i svladava osnovne tehnike izvedeći različite aktivnosti (samostalno i u skupini) i rabeći široki spektar poticaja.			C.2.1. Učenik primjenjuje i razvija stečene sposobnosti, znanja i vještine u svrhu unapređenja kreativnoga izražavanja i izvođenja.			C.3.1. Učenik ovladava složenijim vještinama i načinima javnoga predstavljanja/izvođenja vlastitoga ostvarenja i ostvarenja drugih.			C.4.1. Učenik stječe samopouzdanje i sigurnost u aktivnostima u mediju umjetnosti i kreativnom radu te u samostalnim i prezentacijama u skupini.		C.5.1. Učenik razvija poduzetnost i odgovornost u aktivnostima u mediju umjetnosti i kreativnom radu te u samostalnim i prezentacijama u skupini.	
	C.1.2. Učenik uočava probleme iz neposredne okoline, slobodno istražuje i			C.2.2. Učenik eksperimentira u pronalaženju rješenja te preuzima			C.3.2. Učenik pokazuje inicijativnost u razvijanju, predstavljanju i			C.4.2. Učenik iskazuje ustrajnost u dostizanju cilja te preuzima odgovornost za		C.5.2. Učenik samostalno razvija i realizira inovativni umjetnički	

	predlaže kreativna rješenja u umjetničkome području.	odgovornost za realizaciju vlastitoga stvaralačkog plana radeći samostalno ili u skupini.	provedbi ideja te vrednuje izvodivost u cilju odgovornoga i racionalnoga odnosa prema raspoloživim resursima.	ispunjenje obveza i poštivanje rokova.	projekt te ga predstavlja, testira i vrednuje u interakciji sa zajednicom.
--	--	---	---	--	--

MAKROKONCEPT	1.CIKLUS			2.CIKLUS			3.CIKLUS			4.CIKLUS		5.CIKLUS	
DOŽIVLJAJ, RAZUMIJEVANJE I VREDNOVANJE	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	1.	2.	3.	4.
A. DOŽIVLJAJ	A.1.1. Učenik razvija osjetilnost koja omogućava opažanje ključnih sastavnica umjetničkoga djela.			A.2.1. Učenik perceptivno doživljava umjetničko djelo i dijeli svoje iskustvo s drugima.			A.3.1. Učenik perceptivno doživljava složenija umjetnička djela i dijeli svoje iskustvo s drugima.			A.4.1. Učenik perceptivno doživljava i istražuje umjetnička djela i dijeli svoje iskustvo s drugima.		A.5.1. Učenik uočava i povezuje značajke umjetničkoga djela s vlastitim doživljajem/iskustvom.	
B. RAZUMIJEVANJE	B.1.1. Učenik razvija sposobnost uočavanja, razlikovanja, imenovanja osnovnih sastavnica umjetničkoga djela te osnovne modele, koncepte, tehnike i alate za razumijevanje umjetničkih djela.			B.2.1. Učenik unapređuje sposobnost uočavanja, razlikovanja, imenovanja i razumijevanja sastavnica umjetničkoga djela.			B.3.1. Učenik opisuje, analizira, procjenjuje i povezuje znanja, iskustva, emocije i stavove o upoznatome i/ili doživljenome umjetničkom djelu i njegovu kontekstu.			B.4.1. Učenik višedimenzionalno upoznaje, razlikuje, analizira i razumije umjetnička djela u različitome stilskom, povijesnom, kulturnom, subkulturnom i interkulturnom kontekstu.		B.1.2. Učenik razumije i analizira umjetničko djelo s obzirom na stil i društveno-povijesni kontekst te integrira usvojena znanja, iskustva i stavove u svrhu kompetentnoga procjenjivanja.	
C. VREDNOVANJE	C.1.1. Učenik razlikuje osnovne sastavnice i elemente izraza u umjetničkome djelu te izražava iskustva i emocije o upoznatome i/ili doživljenome umjetničkom djelu.			C.2.1. Učenik povezuje i izražava znanja, iskustva i emocije o upoznatome i/ili doživljenome umjetničkom djelu.			C.3.1. Učenik razvija osnovne elemente kritičkoga promišljanja doživljene i upoznate umjetnosti te argumentira osobni doživljaj i mišljenje.			C.4.1. Učenik prepoznaje, procjenjuje i kritički prosuđuje elemente umjetničkoga izraza u odnosu na različiti stil, povijesni, kulturni, subkulturni i interkulturni kontekst.		C.5.1. Učenik kompetentno kritički promišlja vrijednost i značenje umjetničkih djela za suvremeno društvo.	

D. ODNOS PRENA KULTURI I UMJETNOSTI VREDNOVANJE	D.1.1. Učenik se s prihvaćanjem odnosi prema umjetnosti, kulturi i kulturnoj baštini.	D.2.1. Učenik pozitivno reagira na pojave u umjetnosti, kulturi i kulturnoj baštini.	D.3.1. Učenik s uvažavanjem prihvaća različita mišljenja pri procjeni umjetničkih, kulturnih i subkulturnih fenomena.	D.4.1. Učenik razvija pozitivan, otvoren i tolerantan odnos prema različitostima u kulturi i umjetnosti.	D.5.1. Učenik razvija vlastiti sustav vrijednosti za procjenu pojava u kulturi i umjetnosti.
--	---	--	---	--	--

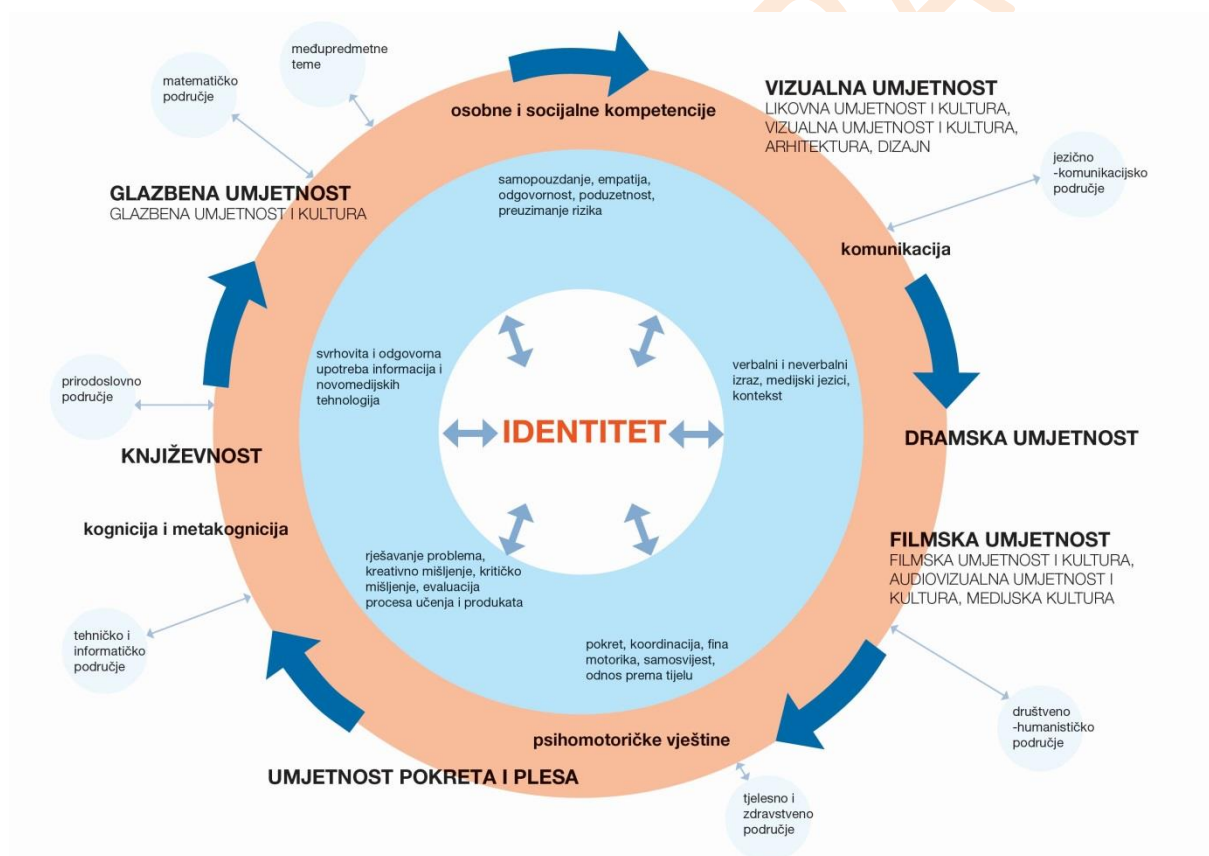
MAKROKONCEPT	1.CIKLUS			2.CIKLUS			3.CIKLUS			4.CIKLUS		5.CIKLUS	
KOMUNIKACIJA I INTERAKCIJA JEZICIMA UMJETNOSTI	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	1.	2.	3.	4.
A. KOMUNIKACIJA IZRAZOM	A.1.1. Učenik stvara slobodne asocijacije na temelju iskustava i doživljava radi produkcije što većega broja različitih i što udaljenijih asocijacija na zadano (pojam, problem, sastavnice umjetničkih jezika).			A.2.1. Učenik poznaje tehnike za produkciju, improviziranje i variranje ideja; taj proces povezuje s produkcijom slobodnih asocijacija.			A.3.1. Učenik izražava te prepoznaje i tumači osjećaje, iskustva, misli, stavove i vrijednosti iz odnosa ideje, forme, materijala i medija u izvedbama učenika, umjetničkim djelima i djelima popularne kulture (nalaženje poveznica).			A.4.1. Učenik otkriva i tumači značenja elemenata izraza (ideje, asocijacije, metafore, simboli, kodovi i ostale sastavnice) u izvedbama učenika, umjetničkim djelima i djelima popularne kulture te odgovara na doživljaj drugim formama izraza.		A.5.1. Učenik izražava vlastite ideje, stavove i vrijednosti, identificira se s izraženim te prepoznaje to u drugih; preispituje bitna pitanja o sebi u društvenom kontekstu; služi se različitim medijima i tehnologijama.	
B. ZNAČENJE PORUKE	B.1.1. Učenik prepoznaje mogućnosti verbalnih i neverbalnih oblika komunikacije te interpretira različita raspoloženja i značenja povezana s vlastitim izrazom i doživljajem umjetnosti.			B.2.1. Učenik izražava svoje osjećaje, iskustva, misli, stavove i vrijednosti prenošenjem ideje i poruke u formu, materijal i medij.			B.3.1. Učenik otkriva poruku i njezina značenja iz odnosa ideje, forme, materijala i medija te povezivanja s prethodnim i sadašnjim znanjima, iskustvima i emocijama; koristi se različitim razinama prenošenja informacija u			B.4.1. Učenik spoznaje ulogu umjetnosti u različitim kulturama; istražuje kako drugi interpretiraju poruke te kako mediji utječu na vjerovanja i ponašanja.		B.5.1. Učenik prepoznaje jasnoću poruke i višeslojnost njezina značenja u različitim kontekstima.	

			verbalnim i neverbalnim područjima izražavanja.		
C. ELEMENTI IZRAZA (ALATI, JEZICI, TEHNIKE, METODE)	C.1.1. Učenik se izražava sinkretički s pomoću vizualne, auditivne, kinestetičke i taktilne razine prenošenja informacija i emocija.	C.2.1. Učenik ovladava osnovnom razinom pismenosti u medijima umjetnosti (jezik i sintaksa) u skladu s iskustvima i stečenim razinama specifičnih vještina i znanja.	C.3.1. Učenik oblikuje složenije vizualne, verbalne, auditivne, performativne i kinestetičke forme za izražavanje asocijacija, metafora, simbola, kodova i pojmova.	C.4.1. Učenik organizira vlastite kognitivne i emocionalne sadržaje u verbalni i/ili neverbalni izraz s jasnom porukom.	C.5.1. Učenik samostalno primjenjuje elemente izraza u vlastitome izražavanju te kritičkoj procjeni okoline; služi se suvremenom tehnologijom i umrežavanjem disciplina.
D. INTERAKCIJA U KONTEKSTU	D.1.1. Učenik otkriva važnost igre i osjeća osobnog zadovoljstva u kreativnome procesu te u komunikaciji i interakciji s okolinom.	D.2.1. Učenik prihvaća umjetnost kao način komunikacije i odnosa među ljudima dijeleći iskustva stečena iz različitih izvora (kulturno, društveno, povijesno nasljeđe).	D.3.1. Učenik upotrebljava različite izvore podataka, novomedijske tehnologije iz svakodnevnoga života te elemente izraza za komunikaciju.	D.4.1. Učenik poznaje i samopouzdana primjenjuje kriterije prema kojima vrednuje kreativni proces i njegove rezultate, primjenjujući te kriterije na svoj rad, rad drugih i ostale oblike kreativne suradnje.	D.5.1. Učenik samostalno komunicira u različitim kontekstima i u različitim medijima, artikulirajući ideje jasno i učinkovito; postiže koherenciju s kontekstom, poduzima akcije te dijeli i prihvaća odgovornost za osobni i zajednički cilj.

E. POVEZIVANJE S OSTALIM PODRUČJIMA KURIKULUMA I MEĐUPREDMETNIM TEMAMA

Umjetničko područje (pripadajući redovni i izborni nastavni predmeti, moduli, izvannastavne i izvanškolske aktivnosti) povezuje se s ostalim područjima i međupredmetnim temama na dvjema razinama: sadržajnoj i konceptualnoj. S jezično-komunikacijskim područjem povezuje se u književnosti, dramskoj i filmskoj umjetnosti te uporabi dramskih i plesnih metoda u nastavnom procesu. S društveno-humanističkim područjem povezuje se radi razumijevanja društveno-povijesnoga konteksta umjetnosti, medija, kulturnih identiteta te pripadajućih stavova i vrijednosti. S tjelesnim i zdravstvenim područjem integrira se uključivanjem umjetnosti pokreta i plesa u redovno učenje i poučavanje radi produblivanja spoznajnih procesa i podizanja razine pamćenja. S prirodoslovnim i matematičkim područjem udružuje se radi metakognitivnih strategija rješavanja problema te transfera kreativnoga mišljenja. S tehničkim i

informativskim područjem radi izražavanja i komunikacije suvremenim tehnologijama. S međupredmetnim temama povezivanje se ostvaruje u sljedećem: u međupredmetnoj temi Učiti kako učiti u povezivanju organizacije i upravljanja vlastitim procesima učenja s etapama kreativnog procesa; u temama Zdravlje, Održivi razvoj te Građanski odgoj i obrazovanje radi razvoja generičkih pa tako i temeljnih kompetencija u polazišnim temama stvaralaštva učenika i umjetničkih djela; s međupredmetnom temom Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije integrira se u suvremenim umjetničkim praksama te njihovu primjenu u stvaralaštvu učenika i kritičkoj recepciji suvremene popularne kulture; s temom Poduzetništvo u povezivanju kompetencija za samostalno djelovanje pojedinca s vođenjem vlastitog kreativnog procesa do krajnjeg rezultata ili izvedbe sa svrhom djelovanja na neposrednu okolinu; s Osobnim i socijalnim razvojem radi povezivanja s terapijskom i komunikacijskom ulogom umjetnosti, osobnim izrazom i stvaranjem novih odnosa. Povezivanje s Okvirom za poticanje iskustava učenja i vrednovanje postignuća darovitih učenika radi otkrivanja i poticanja darovitih učenika te s Okvirom za poticanje iskustava učenja i vrednovanje postignuća učenika s teškoćama radi potenciranja uloge umjetnosti i njezina terapijskog učinka na osobnost te u komunikaciji učenika s okolinom.

1. slika: Grafički prikaz umjetničkoga područja